

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Ügyszám:
Előadó:

AJB-743/2013
dr. Kurunczi Gábor

Bárány Balázs Péter

Budapest
Bem utca 24.
1047

Tisztelt Uram!

Köszönöm, hogy megtisztelt bizalmával és Hivatalomhoz fordult beadványával, amelyben a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 205-206. §-ának alkotmányossági vizsgálatát kérte.

Beadványában kifogásolja, hogy az Mt. 205. §-a és 206. §-a sérti az Alaptörvény több rendelkezését, mivel az Mt. a köztulajdonban és a magántulajdonban álló munkáltató között tesz indokolatlan és önkényes megkülönböztetést, amikor a köztulajdonban álló munkáltatókra szigorúbb törvényi előírást alkalmaz. Álláspontja szerint a jogállamiság elve sérül azáltal, hogy a jogalkotó kizárólag az állam többségi tulajdona alapján tesz különbséget az egyes jogalanyok között. Véleménye szerint a munkavállalókat érintően sérül a jogegyenlőség elve, mivel kizárólag a munkáltató személye miatt vonatkoznak eltérő szabályok a köztulajdonban álló munkáltatók és az összes többi munkáltató által foglalkoztatottakra.

Megvizsgáltam a felvetéseit és a következőket szeretném azokkal kapcsolatban kiemelni. A kifogásolt törvényi szabályok arról rendelkeznek, hogy köztulajdonban álló munkáltatóval fennálló munkaviszony esetén a kollektív szerződés vagy a felek megállapodása nem térhet el az Mt. bizonyos rendelkezéseitől – nem lehet eltérni például az általános felmondási időtől, a végkielégítés általános szabályaitól, és az Mt. XIX.-XXI. fejezetétől, valamint nem lehet a munkaidőbe beleszámítani a munkaközi szünetet. Ennek kapcsán fontos kiemelni, hogy az Mt. 277. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az Mt. XIX. és XX. fejezetétől a kollektív szerződés semmilyen esetben sem térhet el – és nem csak a köztulajdonban álló munkáltatóval kötött kollektív szerződés esetében.

Az Mt. 205. §-ával kapcsolatban megvizsgáltam azon felvetését, mely szerint ezen szabályozás nem enged semmilyen irányban eltérést az általános szabályoktól. Az Ön által is idézett miniszteri indokolás szerint a jogalkotó a köztulajdont, a közfunkciók teljesítését, a közösségi célokhoz kapcsolódó nyilvánosságot védi azáltal, hogy a köztulajdonban álló munkáltatók esetében nem enged eltérést az Mt. bizonyos szabályaitól. E szabályozási szemlélet a közérdek fokozott érvényesítését teszi lehetővé. Jelenleg a közszférában dolgozóakra is (kormánytisztviselők, közszolgálati tisztségviselők, közalkalmazottak) külön törvények állapítják meg a foglalkoztatási szabályokat, amelyek lényegesen szigorúbbak, mint az Mt. szabályai, például a felmondás esetében. Ugyanakkor az állami, illetve önkormányzati tulajdonban álló, de versenyjogi jogállású munkáltatók az Mt. hatálya alá tartoznak. Az Mt. a kollektív szerződések, valamint a munkaszerződések tekintetében széles körű szerződési szabadságot biztosít. Ebből a szabályozási logikából következik az, hogy a köztulajdonnal való hatékony gazdálkodás követelménye szükségessé teszi azt, hogy a szerződési szabadság korlátozásra kerüljön a köztulajdonban álló munkáltatók esetében. A

jogalkotó saját mérlegelési jogkörébe tartozik az, hogy a köztulajdont hogyan és mennyire védi, és ez a védelem ebben az esetben nem ütközik az Alaptörvénybe, mivel kiállja a szükségesség és arányosság próbáját.

Beadványában hivatkozik még az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében megfogalmazott diszkrimináció tilalmára is. Ennek kapcsán szeretném felhívni a figyelmét, hogy egy jogszabályi rendelkezés csak akkor minősül diszkriminatívnak, ha az homogén csoporton belül valósít meg indokolatlan különbségtételt. A köztulajdonban álló munkáltató által foglalkoztatott, és a magántulajdonban álló munkáltató által alkalmazott munkavállalók nem minősülnek összehasonlítható, homogén csoportnak, ugyanis a munkáltató tulajdonosának különbözősége olyan meghatározó körülmény, amely az összehasonlítást lehetetlenné teszi. Az Alkotmánybíróság szerint nem minősül alkotmány sértőnek, ha a megkülönböztetésnek kellő súlyú és tárgyilagos mérlegelés szerinti ésszerű indoka van, attól függetlenül, hogy hivatkozik-e arra a jogalkotó, vagy sem. Az Ön által felvetett kérdés kapcsán nem merül fel az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott törvény előtti egyenlőség elvének sérelme sem, ugyanis az nem a jogalkotásra vonatkozó jogelv.

Mindezek alapján tehát nem tartom indokoltnak alkotmánybírói indítvány előterjesztését a beadványában felvetett kérdések kapcsán.

Sajnálom, hogy nem segíthetem, de természetesen a jövőben is rendelkezésére állok minden olyan ügyben, melynek vizsgálatára a törvény feljogosít.

Budapest, 2013. március 5.

Üdvözlettel:

Prof. Dr. Szabó Máté